

Til Europaudvalget

Beskæftigelsesudvalget

Christiansborg
DK-1240 København K
Tlf. +45 33 37 55 00
Fax +45 33 32 85 36
www.ft.dk
ft@ft.dk

Nærhedstjek af Kommissionens forslag til en europæisk arbejdsmarkedsmyndighed

17. maj 2018

Europaudvalget anmodede den 13. april 2018 Beskæftigelsesudvalget om behandle Kommissionens forslag til en europæisk arbejdsmarkedsmyndighed KOM(2018)131. Beskæftigelsesudvalget har behandlet sagen på møder den 2., 9. og 16. maj 2018.

Ref. 17-000751-5

Peter Bohlbro
Chefkonsulent
Kontakt Dir. Tlf.
33 37 55 60
Peter.Bohlbro@ft.dk

Et *flertal* i Beskæftigelsesudvalget (S, V, LA, SF og KF) finder ikke grundlag for at tilsidesætte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

Kommissionen anfører, at nærhedsprincippet er overholdt, da agenturets opgaver med at sikre information og tjenester til borgere i grænseoverskridende situationer opnås bedst på EU-niveau.

Samtidig fremhæver Kommissionen, at anvendelsen og håndhævelsen af EU-regler vedrørende fri bevægelighed og social sikring kræver en koordineret og fælles indsats, der ikke kan opnås på tilsvarende vis gennem bilaterale og multilaterale aftaler.

Flertallet mener, at ovenstående opgaver ikke kan opnås bedre gennem handling af medlemsstaterne alene.

Flertallet tilkendegiver dog samtidig, at et nyt agentur ikke må ændre på kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne. Der må derfor ikke tilføres agenturet overstatslige beføjelser, og agenturets opgaver skal begrænse sig til at forbedre håndhævelsen af eksisterende regler.

Flertallet mener desuden, at et nyt agentur skal tilføre en reel merværdi, og at det ikke må medføre øget administrativ kompleksitet. Eksisterende strukturer, som agenturet overtager, skal derfor nedlægges, således at forslaget omkostningseffektivt kan bidrage til at lette byrder og sikre bedre håndhævelse i hele EU.

Flertallet mener, at forslaget bør fokusere på en styrket grænseoverskridende håndhævelse af EU-retten gennem bedre adgang til information og et mere smidigt samarbejde mellem medlemsstaterne.

Et *mindretal* i udvalget (DF og EL) konstaterer, at forslaget om en europæisk arbejdsmarkedsmyndighed er en forordning, der har umiddelbar retsvirkning efter vedtagelsen.

Forordningen skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure, dvs. kvalificeret flertal i Rådet og enighed mellem Råd og Parlament.

Forslaget er et led i den "fornyede konvergensproces" med henblik på uddybning og mere effektiv gennemførelse af det indre marked, som bebudet i Junckers tale om Unionens tilstand i 2017 og som beskrevet i den "Sociale Søjle" som blev bekræftet af Rådet og Parlamentet november 2018.

Forslaget går ud på at oprette en ny myndighed, der får til opgave at overvåge og deltage i håndhævelsen af reglerne om fri bevægelighed for vandrende arbejdstagere og udstationerede på alle relevante områder. Der er tale om et meget bredt arbejdsfelt.

Arbejdsmarkedsmyndighedens opgave er at:

- Lette adgangen til oplysninger for enkeltpersoner og arbejdsgivere om reglerne vedrørende arbejdskraftmobilitet og sociale sikringsydelser
- Styrke det operationelle samarbejde mellem medlemsstaterne om håndhævelse af relevant eu-lovgivning, herunder lette (og tage initiativ til) fælles inspektioner
- Foretage mægling og bidrage til at finde løsninger i tilfælde af tvister mellem medlemslandene og "forstyrrelser" på arbejdsmarkedet på tværs af grænserne.

Det fremgår af forslagets artikel 5 og af adskillige af bemærkningerne, at myndigheden forventes at spille en yderst aktiv rolle for at opnå ovennævnte mål. Det nævnes eksplicit, at opgaven bl.a. består i "*en effektiv og virkningsfuld håndhævelse af EU-lovgivningen om arbejdskraftmobilitet og koordinering af sociale sikringsordninger samt kollektive overenskomster, der gennemfører EU-lovgivningen*" (forslag til forordning s. 4), og at myndigheden får til opgave at "*støtte håndhævelsen af disse bestemmelser, som gennemføres ved hjælp af kollektive overenskomster...*" (forslaget s. 16, bemærkning 7). Dette skal også sammenholdes med myndighedens forpligtelser til at "*lette adgang til oplysninger for enkeltpersoner og arbejdsgivere om rettigheder og pligter...*" (forslagets artikel 5) og dens forpligtelser til at "*forbedre tilgængeligheden og kvaliteten af og adgangen til de oplysninger, der tilbydes enkeltpersoner og arbejdsgivere...*" (artikel 6).

Myndigheden får ikke kompetence til at diktere medlemsstaterne bestemte tilsyn, eller til at deltage i fælles aktioner, men medlemsstaterne skal begrunde det, hvis de ikke vil følge myndighedens anbefalinger.

Myndigheden erstatter i et vist omfang fire eksisterende agenturer, der er aktive på dette område.

Myndigheden styres af en bestyrelse, hvor medlemsstaterne og Kommissionen er repræsenteret, der er ingen repræsentanter for arbejdsmarkedets parter.

Subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet.

Kommissionen mener, at forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet (på dansk: nærhedsprincippet). Der bruges den sædvanlige begrundelse, at der er "delt kompetence" og at målene for forslaget ikke "i tilstrækkelig grad" kan opfyldes af medlemsstaterne på nationalt, regionalt eller lokalt plan. Det bygger på en række påstande om, at koordineringen og medlemsstaternes indsats på dette område i dag ikke er "tilstrækkelige". Der er dog ingen dokumentation eller konkrete eksempler. (forslaget s. 2 og s. 5). Proportionalitetsprincippet er iflg. Kommissionen også overholdt, fordi det ikke pålægger medlemsstaterne, enkeltpersoner eller arbejdsgivere nye forpligtelser eller påvirker medlemsstaternes beslutningstagning, lovgivning eller håndhævelsesforanstaltninger. Det er – som man ser ovenfor – ikke helt rigtigt. Medlemsstaterne skal deltage i myndighedens arbejde og forholde sig til dens henstillinger.

I strid med nærhedsprincippet

Mindretallets indstilling er, at forslaget om en EU arbejdsmarkedsmyndighed er i strid med nærhedsprincippet.

Det er iflg. traktaterne medlemsstaternes opgave at håndhæve EU-lovgivningen inden for deres eget område. I det omfang de ikke gør det, kan Kommissionen rette henvendelse til medlemsstaterne, evt. rejse sag ved Domstolen, ligesom medlemsstater, borgere og interessenter kan anlægge sag ved Domstolen for brud på EU-lovgivningen.

Kommissionen begrunder ikke, hvad det er for grænseoverskridende problemer, der skal løses, eller hvorfor opgaven ikke lige så godt kan løses af medlemsstaterne – som allerede i dag har forpligtelsen til at håndhæve EU-lovgivningen.

Derfor må en sådan arbejdsmarkedsmyndighed anses som et overflødigt og bureaukratisk element, der blot understreger og fremmer EU's overstatslige udvikling på det arbejdsretslige område, og som baner vejen for en egentlig EU-tilsynsmyndighed for arbejdsmarkedet, med beføjelser over for medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter.

Mindretallet er særlig kritisk overfor, at en overstatslig myndighed får til opgave at "støtte håndhævelsen" af EU-lovgivning der er implementeret via kollektive overenskomster. Det åbner døren for, at den nye myndighed kommer med henstillinger til, hvordan kollektive overenskomster implementerer EU-lovgivning, herunder kommer med kritik af, at de ikke opfylder f.eks. udstationsdirektivets krav om "gennemsigtighed". Det må betragtes som et pålæg til myndigheden om at blande sig i arbejdsmarkedets parter anliggender og den danske overenskomstmodel. I Danmark er det parterne der varetager håndhævelsen af overenskomstens bestemmelser. Det åbner samtidig for, at myndigheden kan kritisere og komme med henstillinger til ændringer af danske overenskomster, jf. Laval-dommen, hvor det var et vigtigt kritikpunkt, at de svenske bygningsarbejderes overenskomster ikke levede op til den fornødne klarhed og gennemsigtighed.

Et *andet mindretal* i udvalget (ALT og RV) udtaler, at Kommissionen foreslår at oprette en europæisk arbejdsmarkedsmyndighed. Der er tale om et nyt agentur, der skal bidrage til bedre håndhævelse af EU-regler om den frie bevægelighed, koordinering af sociale sikringsydelser mv. Det overordnede formål er at styrke retfærdig mobilitet af arbejdskraft i EU gennem bedre håndhævelse af EU-regler om fri bevægelighed for arbejdstagere og tjenesteydelser.

Mindretallet finder, at der som udgangspunkt ikke er behov for ny lovgivning, men for, at EU-reglerne implementeres og håndteres bedre. Der er derfor heller ikke tale om oprettelse af en overstatslig myndighed, men et agentur, hvis beføjelser ikke har overstatslig karakter. De fælles tilsyn og samordning af tilsyn kan ikke ske uden accept fra myndighederne i de lande, hvor tilsynet skal udføres.

Når arbejdsmarkedsmyndigheden agerer mægler i tvister mellem nationale myndigheder, kan arbejdsmarkedsmyndigheden kun komme med anbefalinger.

Mindretallet støtter oprettelsen af en europæisk arbejdsmarkedsmyndighed. Det er positivt, at man har fokus på, hvordan nuværende EU-regler om fri bevægelighed implementeres og håndhæves bedre. Ligeledes er ALT og RV positive overfor de opgaver myndigheden skal løse, blandt andet koordinere fælles og samordnede tilsyn, som nationale myndigheder står for, mægle mellem nationale myndigheder i sager, hvor der er uenighed om anvendelsen af EU-lovgivningen, sikre bedre samarbejde og udveksling af informationer nationale myndigheder i mellem, samt støtte af kapacitetsopbygning af nationale tilsynsmyndigheder gennem vejledning.

Venlig hilsen

Bent Bøgsted
Formand for Beskæftigelsesudvalget